

A Openbaring van de Heer
8 januari 2023
M. Assumpta

Eerste lezing (Jes., 60, 1-6)
Uit de profeet Jesaja

"Sta op, Jeruzalem," zegt de Heer, "en schitter.
Want het stralende licht van de Heer zal over je schijnen.
De aarde zal in het duister liggen, en de volkeren in het donker.
Maar over jou zal de Heer zijn zon doen schijnen.
En iedereen zal het kunnen zien.
De volken en hun koningen zullen naar jou toe komen,
aangetrokken door de glans van je licht.
Kijk maar, Jeruzalem, je ziet ze van ver reeds komen.
En ook je eigen zonen en dochters zijn erbij, gedragen op de arm.
Wanneer je dat ziet gebeuren,
zul je tranen in de ogen krijgen van blijdschap.
Je hart zal bonzen van vreugde.
De schatten van de zee en de rijkdommen van de volken zullen naar je toe gebracht worden.
Grote kudden kamelen uit Midjan en Efa zullen je land overspoelen.
Uit Sheba zullen de mensen goud en wierook komen brengen.
En ze zullen vertellen wat een geweldige dingen de Heer heeft gedaan.

Tweede lezing (Ef., 3, 2-3a. 5-6)
Uit de brief van de apostel Paulus aan de christenen van Efeze

Zusters en broeders,
Jullie weten toch dat God mij een opdracht heeft gegeven,
speciaal naar jullie toe, die niet van joodse afkomst zijn.
Hij heeft mij inzicht gegeven in zijn verborgen plannen.
Dat heb ik jullie al eerder eens duidelijk gemaakt.
Al de eeuwen, die voorbij zijn, heeft God dat geheim gehouden.
Nu evenwel heeft hij het door de Geest bekend gemaakt aan de apostelen en de profeten.
En dit is zijn plan: dat ook de mensen van andere dan het joodse volk
Gods erfenis mogen ontvangen.
Ook zij behoren tot zijn vrienden, zo staat toch in het evangelie.
En daardoor zijn de dingen die God in Jezus Christus aan de Joden heeft beloofd, nu ook
voor hén.

Evangelie (Mt., 2, 1-12)
Uit het heilig evangelie van onze heer Jezus Christus volgens Matteüs

Toen Jezus te Bethlehem in Juda geboren was, ten tijde van koning Herodes, kwamen er te
Jeruzalem Wijzen uit het Oosten en vroegen
"Waar is de pasgeboren koning van de Joden ?
Want wij hebben zijn ster in het oosten gezien en zijn gekomen om Hem onze hulde te
brengen."
Toen koning Herodes dit hoorde werd hij ongerust en heel Jeruzalem met hem.
Hij riep alle hogepriesters en schriftgeleerden van het volk bijeen en legde hun de vraag voor
waar de Messias moest geboren worden.
Zij antwoordden hem "Te Bethlehem in Juda.

Want we lezen bij de profeet Micha:

'En jij, Bethlehem, landstreek van Juda, jij bent volstrekt niet de minste onder de steden van Juda, want uit jou zal een leider naar voor komen, die herder zal zijn over Mijn volk Israël.'

Toen liet Herodes de Wijzen in het geheim bij hem komen

en hij vroeg hun heel precies naar de tijd waarop de ster verschenen was.

Daarop zond hij hen naar Bethlehem met de opdracht :

"Doe er alles aan om het kind te vinden,

en wanneer jullie het gevonden hebben,

laat het mij dan weten.

Ik zou het ook graag hulde gaan brengen."

En de wijzen vertrokken.

En zie, de ster die zij in het Oosten gezien hadden, ging weer voor hen uit

totdat ze stil bleef staan boven de plaats waar het Kind zich bevond.

Ze waren vervuld van vreugde.

Zij gingen het huis binnen, zagen er het Kind met Zijn Moeder Maria.

Ze lieten zich op hun knieën neervallen en betuigden het hun hulde.

Zij haalden hun schatten te voorschijn en boden het geschenken aan : goud, wierook en mirre.

En door God in een droom gewaarschuwd niet meer naar Herodes terug te keren, vertrokken zij langs een andere weg naar hun land.

Homilie

Z en B,

Ze kwamen uit het oosten om Jezus hulde te brengen.

Meer weten we er niet van. Alleen dat het vreemden waren, geen joden, heidenen.

Er staat zelfs niet met hoeveel ze waren. En zeker niet dat het om koningen ging, drie koningen.

Eén detail staat er wel: ze boden geschenken aan, nl. goud, wierook en mirre.

Aan die luttele gegevens heeft men de hele traditie uitgebouwd van de drie koningen, met de namen Caspar, Melchior en Baltazar.

We hebben hier een prachtig voorbeeld van hoe de evangelies slechts goed kunnen begrepen worden vanuit het oude testament.

Want de evangelisten bouwden hun verhaal op met beelden, die ze haalden uit de schrift: uit de wet, de profeten, de psalmen.

Misschien herinneren jullie zich nog dat ik ooit verwezen heb naar de glasramen van Chartres, waar de evangelisten afgebeeld staan op de schouders van een profeet.

Voor de joodse lezers was het meteen duidelijk waar telkens naartoe verwezen werd. Want ze kenden hun bijbel heel goed.

Als ze lazen over goud, wierook en mirre, dan koppelden zij dat direct aan dat vers uit de profeet Jesaja, dat we daarnet ook als eerste lezing hebben beluisterd: *Uit Sheba zullen de mensen goud en wierook komen brengen. En ze zullen vertellen wat een geweldige dingen de Heer heeft gedaan.*

En ook aan psalm 45, waarin staat:

God heeft u gezalfd met vreugdeolie, als geen van uw gelijken. Uw gewaden geuren naar mirre, aloë en kaneel. Naast u staat de koningin getooid met goud van Ofir.

En dan moet je weten dat Sheba en Ofir heidense landen waren. Sheba zou de oude naam voor Ethiopië zijn, en Ofir zou een rijke goudstreek zijn geweest ergens op het Arabisch schiereiland.

En zowel Jesaja als de psalm verwijzen naar de glorie van voor de ballingschap, de tijd van de koningen David en Salomo.

Vanuit alle landen kwamen toen koningen en koninginnen naar Jeruzalem om David, maar vooral om Salomo te huldigen, en om in zijn wijsheid te delen.

Het is omwille van die koningen dat in de christelijke traditie, na een paar honderd jaar, de wijzen ook koningen werden genoemd. En de namen Caspar, Melchior en Baltazar, waren oude koningsnamen uit die tijd.

En dat ze met drie waren leidde men af uit het aantal geschenken.

Maar daar was het Mattheüs niet om te doen.

Hij riep met zijn beelden weer in herinnering hoe de profeten na de ballingschap de mensen deden dromen dat de tijd van David en Salomo zou terugkomen, dat er een koningskind zou geboren worden, die weer zo een uitstraling zou hebben dat men van verre naar hem toe zou komen.

Met dat kind zouden nieuwe tijden aanbreken, niet alleen voor het joodse volk, maar voor alle mensen van de hele wereld.

Het verhaal van de wijzen uit het oosten was dus bedoeld om te zeggen: bij de geboorte van Jezus is die tijd aangebroken. Jezus is die langverwachte Messias.

En zijn komst luidt nieuwe tijden aan, niet alleen voor het joodse volk, maar voor alle volkeren van de hele wereld.

Meer nog: hij geeft meteen ook de betekenis aan van Jezus, en van zijn levensprogramma.

Want daar verwezen de geschenken naar:

goud, dat bood men een koning aan,
met wierook werd eer gebracht aan God
en mirre dat diende om een dode te balsemen.

En als je dan weet dat Mattheüs zijn evangelie schreef nadat Jezus reeds tientallen jaren gestorven was, dan weet je ook dat hij hiermee een getuigenis wilde geven dat Jezus terecht de koning van de joden werd genoemd, de nieuwe David; en dat hij inderdaad de zoon van God was, en dat hij zelfs de dood had overwonnen, en verrezen was.

Het was een boodschap voor de mensen van zijn tijd: leid een leven naar Jezus' voorbeeld, hij toont jullie de weg naar een wereld volgens Gods droom.

Deze boodschap van Mattheüs heeft nog altijd betekenis voor ons, mensen van de 21ste eeuw.

Wij maken ongelofelijk moeilijke tijden door, en zien er geen doen aan om het tij te keren.

Misschien kunnen we inspiratie halen uit het verhaal van de wijzen uit het oosten.

Misschien kunnen wij – zoals zij hun geschenken hebben afgegeven – ook eens beginnen met het goud van onze hebzucht, en de wierook van onze machtsdrang, en de mirre van onze ijdelheid van ons af te zetten, en kiezen voor mildheid, en dienstbaarheid en eenvoud. Zouden wij dan geen greep kunnen krijgen op de Herodessen van onze tijd?

Pierre Breyne

Wie wil reageren op deze homilie, kan dit doen via e-mail: pierre.breyne@outlook.com En daar krijg je een antwoord op.